

žívania internetu". Štrukturálne fondy EÚ, ktoré môžu zdramatizovať postup rozvoja a rozvinutia v tejto oblasti, budú dostupné v máji 2004, ale praktické projekty chýbajú. Seminár zameraný na tieto nedostatky v informáciách a praktické skúsenosti, vrátane prístupu k financovaniu projektov e-štátnej správy bol práve na Slovensku v polovici februára t. r. pod záštitou Rudolfa Bauera, predsedu Košického samosprávneho kraja. Existujúce dobré skúsenosti rozvíjané v projektoch e-štátnej správa a e-demokracia, financované v programe 5. rámcového projektu Technológie informačnej spoločnosti (IST), budú tiež podporované v súlade s rozvojom regionálnej e-samosprávy (IST- 1999-20364 Webocracy, IST- 1999-10007 EMPLOY, IST-2000-29518eVOTE).

Slovensko je príkladom malej krajiny s dynamickým rozvojom ekonomiky. Aké sú očakávania EÚ ohľadne nových členov po ich prístupe?

- Slovensko sa stane členským štátom EÚ 1. mája 2004. Od Slovenska a ďalších nových členských štátov sa očakáva, že úplne splnia

svoje záväzky zakotvené v prístupovej zmluve a v európskych zmluvách. Úplné splnenie týchto záväzkov bude zaručovať, že slovenskí občania a spoločnosti budú môcť využívať všetky výhody práv a príležitostí schválené spoločenstvom EÚ.

Aká je stratégia a priority EÚ v oblasti informatizácie a rozvoja infraštruktúry, ako aj výskumu pre najbližšie obdobie? Ktoré smery a oblasti informačných a komunikačných technológií sa budú vyvíjať prednostne?

- Akčný plán eEurope 2005 schvá-

lený Európskou radou v Seville v roku 2002, určil hlavné ciele pre Európsku informačnú spoločnosť. To znamená, že na konci roku 2005 by mala mať Európa moderné služby e-štátnej správy s priamym prístupom, e-vzdelanie a e-zdravie a dynamické prostredie e-podnikania. Zaručí to rozšírená dostupnosť širokopásmového prístupu na internet za konkurenčné ceny a zabezpečená informačná infraštruktúra.

Pokrok v tejto oblasti zaznamenali dve súčasné publikácie komisie. Prvá, najnovšie prijatá výmena informácií o stave elektronického

komunikačného sektora „Prepojenie Európy na vysokých rýchlostiach,“ zaznamenala významný pokrok v oblasti širokopásmového prepojenia, ktoré sa takmer zdvojnásobilo z hodnoty 10,6 milióna prepojení v októbri 2002 na hodnotu 19,5 milióna v uplynulom roku. Druhá, 4. prieskum vykonaný firmou Cap Gemini Ernst and Young na elektronické verejné služby, konštatuje v období dvoch rokov - od októbra 2001 do októbra 2003 - strmý nárast v dostupnosti interaktívnych verejných služieb zo 17 % na 43 %, výhradne s priamym prístupom. Tieto dva výsledky poukazujú na to, že Európa smeruje k úplnému prístupu online. V mnohých iných oblastiach je však pokrok stále nedostatočný. Ak chceme dosiahnuť nárast produktivity a vytváranie pracovných príležitostí, očakávaný od e-Európe, bude si to vyžadovať spoločné úsilie všetkých strán. To znamená zdôrazňovanie doručovania riešení a rýchly prechod od úspešných čiastkových projektov k rozhodujúcejmu masovému rozšíreniu.

Prvý slovenský komisár v Bruseli Ján Figel' o svojich predsavzatiach a rezorte

Integráciou získa každý, ale podľa kvality prístupu

Pridelenú problematiku podnikania a informačnej spoločnosti beriete, podľa vlastných slov, ako výzvu. Aké máte osobné očakávania a ambície pri nástupe do funkcie komisára Európskej komisie?

- Spokojnosť s pridelenou zodpovednosťou v rezorte podnikania a informačnej spoločnosti som už vyjadril. Je to pre mňa skutočne konkrétna výzva, lebo ide o oblasti, ktoré sú nielen zaujímavé, ale aj strategické. Navyše Erkki Liikanen, ktorý je predstaviteľom tejto politiky v súčasnom období je pre mňa špeciálnym partnerom. Pochádza z Fínska, ktoré má päť miliónov obyvateľov, teda približne toľko, ako Slovensko. Patrí medzi tie členské štáty, ktoré sa pripojili k Európskej únii medzi poslednými pred jej terajším rozšírením. Fínsko je pritom dynamické z hľadiska rozvoja celej ekonomiky a informačných technológií oso-

bitne. Nie je v tieni ani veľkého suseda ani veľkej Európy. Pred vstupom malo mnohé štrukturálne problémy. Za desaťročie vývoja ukázalo, ako môže aj prostredníctvom integrácie krajina napredovať, vrátane zamestnanosti či rozvoja niektorých sektorov ekonomiky. Erkki Liikanen nastupoval do Európskej komisie ako 44-ročný, čo je môj terajší vek. Najdôležitejšie však je, že sme mali veľmi dobré, otvorené rozhovory a vytvorili si systém práce a delby zodpovednosti. Preto nasledujúce polročné obdobie môže byť pre mňa dobrým prechodom do plnohodnotného pôsobenia po 1. novembri 2004. Vtedy nastúpi nová komisia a rozhodne o rozdelení portfólií a svojej vnútornej architektúre po tom, čo bude vybraný nový predseda komisie.

Navyše pred vstupom do politiky som bol aktívny v oblasti apliko-

vaného vývoja v elektrotechnikom priemysle. Za posledné desaťročie sa v tejto oblasti mnohé veci zásadne zmenili. Teším sa tomu nielen ako užívateľ, ale aj ako bývalý vyjednávač a človek, ktorý sa stretáva s politickými a hospodárskymi otázkami. Plne si uvedomujem, že Európa musí ísť dopredu a rozšírenie únie nie je problémom navyše, ale je odpoveďou na mnohé problémy, ktoré Európa má, či už v ekonomike, regionálnom rozvoji, globálnom postavení či geopolitických otázkach. Preto všetko, čo prežívame, je veľkou výzvou, ktorú ak zvládame, tak nachádzame odpovede pre praktický každodenný život. Ak ju nevládame, tak komplikujeme vývoj vo vnútri Európy. Komplikácií je pritom veľa, pričom najvýraznejšie sú bezpečnostné hrozby, ale sú to aj témy ekologické, migračné a, samozrej-

me, hospodársko-sociálne. Takže opakujem: nemám dôvod byť nespokojný, skôr naopak. Keď sa stretli lídri štátov európskej päťnástky pred štyrmi rokmi, tak v Lisabonskej stratégii priradili kľúčové miesto práve oblasti informačných technológií a podnikania. Keď pred pár týždňami rokovali spolu najvyšší predstavitelia Veľkej Británie, Nemecka a Francúzska Tony Blair, Gerhard Schröder a Jacques Chirac, znovu menovali tieto oblasti ako strategické, na ktoré nájdeme odpovede v rozšírení únie. Je to o väčšej komunikácii, o väčšej konkurencieschopnosti a zamestnanosti v Európskej únii. Ak bol kedysi bohatý ten, kto mal pozemky alebo ropné polia, dnes sú to predovšetkým vlastníci či správcovia informácií, ktoré sú dôležité pre dobré strategické rozhodnutia. A hoci aj dnes platí, že je dobré mať ropu či

plyn, ľudský potenciál je najdôležitejší.

Je známe, že okrem iného budete mať na starosti riadenie elektronizácie Európy v rámci projektu eEurope. Aké máte predstavy o svojom konkrétnom pôsobení v Bruseli?

- Moja spoluzodpovednosť bude dominantná v dvoch líniiach. V oblasti podnikania je to politika podnikania a podpora malého a stredného podnikania a regulácia a štandardizácia na jednotnom trhu ekonomiky okrem poľnohospodárstva a potravinárstva. Ide tu o veľmi dôležité pravidlá pre každý segment. Tým, ktorí rozumejú ekonomike je jasné, že ak funguje štandardizácia, vytvára sa jednotné prostredie pre činnosť. Ak to tak nie je, situácia sa komplikuje. Druhou líniou môjho pôsobenia bude stratégia informačnej spoločnosti a eEurope, teda elektronizácia Európy ako nástroj na jej modernizáciu, väčšiu komunikatívnosť, rýchlejšie a širšie možnosti v službách, vrátane finančných. Najväčšiu výzvu pritom vidím v tom, aby sa stratégie, plány, prísľuby nevzdávali od reality, ale naopak, aby konkrétne kroky, opatrenia, zdroje napĺňali to, čo sa dohodne. Lebo ak zostane únia len pri slovách, bude strácať nielen tempo, ale aj vnútornú a vonkajšiu dôveru, nezaplní ciele, ktoré sú potrebné a môže nielen nabalovať problémy, ktoré sa dnes často definujú ako vzťahy medzi novými a starými, bohatšími a chudobnejšími, čistými prispievateľmi a čistými poberateľmi, čo vlastne ako keby hovorilo o vnútornom delení únie, o skupinách a nedostatku vnútornej súdržnosti a nie o jednote. Ak nebude väčšia kohézia, väčšia súdržnosť medzi slovami a skutkami, bude únia strácať aj v konkurencii s vonkajším prostredím. Na budúci rok sa má vyhodnotiť poľčas plnenia Lisabonskej stratégie a myslím si, že ak členské štáty neurobia viac, nebude hodnotenie príliš pozitívne. Európska integrácia však nie je automatickou odpoveďou, nie je všeliekom, ale je nástrojom. Význam má konkurencia. Za vyše päťdesiat rokov získavali integráciou všetci, ale nie všetci rovnako. Viac získavali štáty, ktoré svoje reformy a svoje možnosti spojili s európskymi, presadzovali dobré riešenia nielen v Bruseli, ale aj doma, absorbovali finančnú pomoc a dokázali formovať európsku politiku dokonca tak, aby bola šitá aj na ich mieru. Tak môžeme vi-

dieť lepšie i horšie príklady štátov, ktoré vstúpili do únie pred nami. Slovensko by sa malo vyvarovať chýb a iluzórnych očakávaní a nasledovať lepšie príklady a to vo vnútorných reformách, v investovaní do znalostnej ekonomiky, ktorá má svoje pravidlá a princípy, v podpore vedy a výskumu a, samozrejme, v absorpcii pomoci, na ktorú sa spoliehame, pretože bez nej bude slovenská ekonomika veľmi krehká.

Poznáme fažkosti, s ktorými sa na Slovensku postupuje pri zavádzaní nových prvkov informačnej politiky. Spomeňme napríklad dlhú prípravu zákona o elektronickom podpise. Môže Slovensko získať tým, že má svojho zástupcu práve vo funkcii, ktorá má v Bruseli na starosti rozvoj informačnej spoločnosti?

- Samozrejme, že nechcem odísť do tzv. zahraničia. To bude naša Európska únia. Preto bude dôležité, aby sme ju vnímali ako svoj priestor, v ktorom získavajú viac práce tí, ktorí sú informovaní, zorientovaní, aktívni a strácajú tí druhí. Chcem slúžiť celému spoločenstvu, lebo taký je mandát a taká bude moja zodpovednosť ako člena Európskej komisie. Súčasťou tohto spoločenstva však budeme aj my. Nové členské krajiny môžu priniesť únii nové po-

hlady, viac dynamiky v niektorých reformách, ale aj možnosť viac získať v niektorých základných krokoch a stratégiách. Som presvedčený, že Európska únia nám už v mnohom pomohla. Nemali by sme ju vidieť čierno-bielo, alebo vidieť len možno veľa administratívy alebo Bruselu. Európska únia už prostredníctvom viacerých opatrení priniesla otvorenie trhu aj u nás, a to je dobré

pre konkurenciu, pre zákazníka. Som presvedčený, že to bude pokračovať. To, že budeme môcť spoluformovať ďalšie kroky je veľká výzva, aby sme si boli vedomí aj zodpovednosti a možnosti. To znamená, aby sme pripravovali európske stratégie i národnú legislatívu tak, aby nám to vyhovovalo ako celku i ako jednotlivým krajinám. Európska únia bola vždy spoločenstvom záujmov i hodnôt. To nie je prekážka, to je veľmi cenná vlastnosť. Opakujem však - história ukázala, že tí, ktorí sú dobre zorganizovaní, zorientovaní, skordinovaní, sú vždy v popredí. Je dôležité, aby u nás neprevládala rezortizmus, ktorý často poznáme, lebo s ním nebudeme úspešní. Získavajú krajiny, ktoré sú tímové a profesionálne vo svojich prístupoch, vedia ako a kde sa rozhoduje o spoločných

záujmoch. Je to nielen Európska komisia, ale aj Európska rada, Európsky parlament a ďalšie inštitúcie, ktoré sú v tomto prostredí aktívne. V každom prípade chcem byť dostupný a komunikatívny so slovenským prostredím. Je to dané zložením kabinetu, ale aj mojím prirodzeným záujmom, lebo celé roky som bol presvedčený, že prácou cez európsku integráciu máme vytvoriť európsku perspektívu doma. Nie v emigrácii budovaním Nemecka či Ameriky. Patrí to k zodpovednosti súčasnej generácie, lebo máme nielen slobodu ale aj domovinu, ktorá je vždy najcennejšia.

Ako v tejto súvislosti vidíte obmedzenie pracovných trhov pre obyvateľov nových členských krajín v doterajších členských krajinách?

- Každá palica má dva konce. Ak niektoré doterajšie členské štáty únie limitujú nás, pretože princíp slobody pohybu za prácou je jedným zo znakov jednotného trhu, tak druhým koncom trestajú seba. Pretože ak nepôjde vytvárať kompetitívnosť (schopnosť konkurencie) pracovná sila, tak ju bude hľadať kapitál, ktorý sa pohybuje rýchlejšie. Firmy, investori, podnikatelia budú prichádzať za lacnejšou pracovnou silou a nižšími pracovnými nákladmi k nám na Slovensko a do ostatných nových členských krajín. Tento proces je zákonitý. Preto vítame všetkých investorov, ktorí prichádzajú k nám na Slovensko. Tento proces si uvedomí mnohé krajiny. Čím skôr tak urobí, tým skôr pominú všetky obavy z protekcionizmu, lebo administratívne zásahy vytvárajú priestor na korupciu a čierne trhy. To nepotrebuje Rakúsko ani Slovensko. Napokon, Rakúsko sa tiež nechce zbaviť svojich dobrých firiem a preto prvotné obavy pominú. Som presvedčený, že ani jedna krajina nebude aplikovať celé prechodné obdobie v plnom rozsahu. Skôr bude hľadať dôvody a spôsoby, ako ho postupne eliminovať, či už prostredníctvom bilaterálnych dohôd o zamestnávaní alebo prostredníctvom zrušenia obmedzení. Opakujem však, že nastane hospodársky a investičný pohyb smerom k nám. To je odpoveď, ktorú Slovensko potrebuje. Nechceme sa vylúdiť, ale chceme modernizovať Slovensko.